

TYÖVÄEN- KIRJALLISUUDEN PÄIVÄ

-TYÖ JA TYÖTTÖMYYS-

24 • 8 • 2013

TERVETULOA

TYÖVÄENKIRJALLISUUDEN

PÄIVÄÄN 2013!

Tänä vuonna Työväenkirjallisuuden päivää vietetään teemalla Työ ja työtömyys. Aihe on erityisen ajankohtainen: irtisanomiset, lyhyet työsuhteet ja epävarmat työllistymisen tavat ovat murtaneet perinteisiä käsityksiä työstä. Kansainvälinen talouskriisi vaikuttaa myös tavallisen työtaipaleella tarpojan arkeen. Työväenkirjallisuuden päivässä tutkitaan, miten kirjallisuus peilaa ja kommentoi näitä ympäröivän yhteiskunnan ilmiöitä. Päivän teemaan tartutaan paneelikeskusteluissa, haastatteluissa ja esitelmässä, ja sitä käsitellään myös runouden, teatterin sekä musiikin keinoin.

Tähtihaastattelussa kohdataan kansankirjailijana tunnettu Heikki Turunen, jonka tuotannossa käsitellään teollistumisen ja jälleenrakennuksen - ankaran työnteon - aikoja. Nykykirjallisuuteen keskittyvässä paneelissa esiintyvät mm. Venla Hiidensalo ja Sami Rajakylä. Heidän teoksissaan kuvataan tämän päivän työelämää, jonka perusduunareita ovat asiakaspalvelijat ja torppareita ilman kunnollisia työehtoja työskentelevät freelancerit. Kaunokirjallisuuden lisäksi ohjelmassa on myös tietokirjallisuutta: Työ ja talouselämän kriisit -paneelissa ääneen pääsevät työelämän ja taloushistorian tutkijat Tapio Bergholm, Jarmo Peltola ja Eeva Jokinen.

Tapahtuman kaikki ohjelmatiedot löytyvät käsiohjelman sivuilta 4-7. Pääohjelma on merkitty vihreällä värillä. Kustantajat ja muut näytteilleasettajat täydentävät päivän tarjontaa esittelemällä kiinnostavia uutuuksia ja historiallisia helmiä. Ohjelmassa on mm. keskustelua Sirkku Peltolan tuoreesta näytelmästä sekä ainutlaatuisen Pentti Haanpää -elämäkerran kirjoittaneen Matti Salmisen haastattelu.

Toivotamme yleisölle antoisaa päivää yhteiskunnallisen kirjallisuuden äärellä!

Työväenkirjallisuuden päivän työryhmä

OHJELMA

AUDITORIO

TYÖVÄENMUSEO WERSTAS, 1 KR\$.

KLO 10.30 AVAJAISSEREMONIA.

Asunto- ja viestintäministeri Pia Viitanen (SDP) avaa tapahtuman. Työ ja työttömyys -kirjoituskilpailun palkintojenjako. Näyttelijä Ahti Jokinen esittää katkelmia voittajan tekstistä.

KLO 11.15 PÄTKÄRUNOILIJOITA JA MEDIAHUORIA – TYÖ JA TYÖTTÖMYYS NYKYKIRJALLISUUDESSA

Keskustelupaneeliin osallistuvat kirjailijat Venla Hiidensalo, Miina Supinen, Sami Rajakylä ja Raimo Pesonen. Vetäjänä Seppo Puttonen.

KLO 12.30 KALLE PÄÄTALO TYÖN KUVAAJANA

Pääatalon Iijoki-sarjasta lukupäiväkirjablogia pitänyt Kai Hirvasnoro luennoi. Lopuksi aikaa yleisökeskustelulle.

KLO 13.45 TYÖ JA TALOUSELÄMÄN KRIISIT

Keskustelupaneeli työstä ja työttömyydestä tietokirjallisuudessa. Puhujina tutkijat Tapio Bergholm, Jarmo Peltola ja Eeva Jokinen. Puheenjohtajana Anu-Hanna Anttila.

KLO 15.00 "EHK' EI RIENNÄ RIEMUKSEMME LEIPÄ" – KIRJALLISUUDEN IDEOLOGISOIMA TYÖ

Kirjallisuuden professori Risto Turusen esitelmässä käsitellään kotimaista kirjallisuutta 1800-luvulta 1970-luvulle.

KLO 16.00 NYKYKIRJALLISUUS TYÖN SYRJÄSSÄ

FT Jussi Ojajärven esitelmä työstä ja työttömyydestä nykykirjallisuudessa.

TEKSTIILITEOLLISUUS- MUSEO

TYÖVÄENMUSEO WERSTAAN 2. KRS.

KLO 13.00 RASKAS PUUVILLA

Tampereen Ylioppilasteatterin pienoisdraama tekstiiliteollisuudessa työskentelevistä naisista. Esitys pohjautuu Marja-Leena Mikkolan dokumenttiteokseen *Raskas puuvilla* sekä hänen runoihinsa.

VÄINÖ LINNAN AUKION LAVA

KLO 16.30 OTA RUNOILIJAN HANKE ESITTÄYTY

Koordinaattori Tommi Parkko kertoo runoilijoita työllistävästä hankkeesta. Hankkeen runoilija Robert Meriruoho esiintyy muusikko Jantso Jokelinin säestyksellä.

KLO 17.15 YHDEN JOUKON YHTYE

Jouko Mäki-Lohiluoma tekee yhtyeessään yksin kaikkien soittajien työt. Omien kappaleiden lisäksi kuullaan ikivihreitä lainabiisejä mm. Juicelta ja Irwiniltä.

BERTEL-SALI

TYÖVÄENMUSEO WERSTAAN 2 KRS.

KLO 12.15 1960-LUKU JA RADIKALISMI

Keskustelijoina Sadankomitean varhaisaktivisti Pekka Peltola, tutkija Katja-Maria Miettunen ja 1960-luvulla Aviisia päätoimittanut Jouko Raivio.

(Järjestävät TSL & Into)

KLO 13.30 RUNOILIJA HELI SLUNGA

Valovoimainen lavarunoilija ja Oulun Vuoden Taiteilija 2013.

KLO 14.00 TÄHTIHAASTATTELU: HEIKKI TURUNEN

Kansan rakastamaa työväen kuvaajaa haastattelee Risto Turunen.

KLO 15.15 SIRKKU PELTOLAN UUTUSNÄYTELMÄ IHMISELLINEN MIES

Haastattelijana teatteritoimittaja Anne Välinoro.

(Järjestää Tampereen Työväenteatteri)

KLO 16.00 TEPPO SULONEN: HIIRIMATTO

Kirjailijaa IT-maailman vyöryjä käsittelevästä romaanista haastattelee Matti Wacklin.

(Järjestää SanaSato)

KLO 17.00 LAURI LEPOLA: ROHKEAT PUNATYÖT TAMPEREELLA 1918

Kiivasta keskustelua aiheuttaneen *Verinen Tampere* -teoksen tekijän uusi kirja julkistetaan.

(Järjestää Maaseudun Kulttuuri ja perinne ry)

TYÖVÄENTALON LAVA

TYÖVÄENMUSEO WERSTAAAN 2 KRS.

KLO 11.15 PENTTI HAANPÄÄN TARINA

Hannu Taanila haastattelee Haanpään elämäkerran kirjoittanutta Matti Salmista. Keskustelua myös Haanpään vastikään julkaistusta -30-luvun novellikokoelmasta *Ilmeitä isänmaan kasvoilla*.
(Järjestävät TSL & Into)

KLO 12.30 SANASADON UUTUUSKIRJOJA:

Risto Ahdin *Intuitio*, Antti Salmisen *Nollankuori*
ja J.K.Ihalaisen *Kolumbuksen Salamatkustajat*.
(Järjestää SanaSato)

KLO 14.00 KAPITALISMIN SANAKIRJA

-TYÖPAJA ohjaajina Inari Juntumaa ja Veli-Pekka Sorsa.
Mitä tuottavuus, talous, vakaus ja kasvu tarkoittavat kapitalistisessa taloudessa? Miten eri tavoin taloudesta voisi puhua?
Kapitalismin sanakirja -työpajassa pohditaan yhdessä kapitalismin ilmenemistä puhetavoissa. Kesto 60min.
(Järjestää TSL)

KLO 15.30 NOVALIS: HEINRICH VON OFTERDINGEN.

Vuonna 1802 julkaistu saksalaisen varhaisromantiikan elävin teos on nyt ensi kerran suomennettu. Suomentaja Suvi Nuotiota haastattelee kirjailija Teppo Kulmala.
(Järjestää SanaSato)

KLO 16.30 SUUTARIKIN SUURI VIISAS - TAMPERE, SUOMEN KENKÄTEHDAS- PÄÄKAUPUNKI

Kokemuksia 60-luvun kenkätehtaissa muistellaan tilaisuudessa, jota johdattelee kirjailija Ata Hautamäki.
(Järjestää Pirkkalaiskirjailijat)

PÄÄOHJELMAN ESIINTYJÄT

TAPIO BERGHOLM on historiantutkija, joka on julkaissut artikkeleita niin kansainvälisissä kuin kotimaisissakin tieteellisissä julkaisuissa. Monissa Bergholmin tutkimuksissa käsitellään työn luonnetta eri aloilla sekä työttömyyttä osana työläisammattien vuodenvaihtoa ja laajempia suhdannekiertoja.

VENLA HIIDENSALO on kevään 2012 esikoiskirjailija. Hänen romaaninsa *Mediahuora* kertoo uuden työn puurtajasta, joka tekee töitä jättimäisen lehtitalon yksipuolisesti määrittelemien ehdoin, vailla työntekijän perinteisiä oikeuksia.

KAI HIRVASNORO on Kansan Uutisten toimittaja, joka on pitänyt Kalle Pääatalon 26-osaisen lijoki-sarjan lukukokemuksesta blogia. Blogin pohjalta on juuri julkaistu myös painettu teos *Päiväkirja Pääatalon matkassa*.

EVA JOKINEN on yhteiskuntapolitiikan professori Itä-Suomen yliopistossa. Hänen tutkimusryhmänsä Huokoinen työ analysoi työnteon, hoivan ja koulutuksen uusia muodostelmia.

ROBERT MERIRUOHO on vuonna 1989 syntynyt esikoisrunoilija. Hänen runokokoelmaansa *Göteborgilainen viikonloppusatu* kuvaillaan tekijänsä anarkistisen elämäntilafilosofian manifestiksi. Vuonna 2013 Meriruoho on mukana Ota runoilija -hankkeessa, joka työllistää runoilijoita järjestämällä heille esiintymisiä ympäri Suomen. Meriruoho esiintyy yhdessä muusikko Jantso Jokelinin kanssa.

JUSSI OJAJÄRVI on kirjallisuudentutkija ja kirjallisuuden lehtori Oulun yliopistossa. Hän on tutkinut laajasti suomalaisen nykykirjallisuuden kapitalismiproblematiikkaa ja osana sitä myös työnkuvausta.

JARMO PELTOLA on historiantutkija, joka on pureutunut tutkimuksissaan mm. taloudellisiin lamoihin ja työttömyyteen sekä työväestön sosiaalisiin oloihin.

RAIMO PESONEN on julkaissut kolme romaania, joista viimeisin, *Automies*, ilmestyi vuonna 2012. Pesonen on elättänyt itsensä sekalaisilla töillä ja viettänyt kuljeskelevaa elämää rockyhteiden mukana.

SAMI RAJAKYLÄ on kevään 2013 esikoiskirjailija, jonka teos *Pätkärunoilija* tuo työläiskirjallisuuden nykypäivään. Teos on avaus romaanitriilogialle, joka pöyhii suomalaista työtä, yhteiskuntaa ja kirjallista elämää lopun aikoina.

HELI SLUNGA on vapaa taidetyöläinen ja kolme kokoelmaa julkaissut runoilija. Vuonna 2013 hän toimii Oulun Vuoden taiteilijana. Slunga on esiintynyt lukuisissa runotapahtumissa, ja hänen runojaan on käännetty mm. venäjäksi, italiaksi, englanniksi ja ranskaksi.

MIINA SUPINEN tunnetaan hulvattomasta huumoristaan, jota pursuaa myös tänä vuonna ilmestynyt *Orvokki Leukaluun urakirja*. Teoksen nimihenkilö on ammatinvalintapsykologi, joka paljastaa uraohjeissaan mm. suurtaloukokin, arkkitehdin, jalkahoitajan ja opettajan ammattien perimäisen luonteen.

HEIKKI TURUNEN tunnetaan mm. romaaneistaan *Simpauttaja* ja *Kivenpyörittäjän kylä*. Turusen teoksissa kuvataan teollistumisen, kaupungistumisen ja maaltamuuton ajan ongelmia. Kirjailijan menestysromaaneista on tehty myös teatteri- ja elokuvasovituksia.

RISTO TURUNEN on Itä-Suomen yliopiston kotimaisen kirjallisuuden professori. Kirjallisuussosiologisissa tutkimuksissaan hän on keskittynyt sodanjälkeisen suomalaisen kirjallisuusjärjestelmän rakenteistumiseen ja yhteiskuntasuhteisiin, kirjallisuussosiologiseen tekstianalyysiin ja kustannustoimintaan.

YHDEN JOUKON YHTYE Jouko Mäki-Lohiluoma tekee Yhden Joukon Yhtyeessä yksin monen miehen työt: hän soittaa samanaikaisesti rumpuja, bassoa, kitaraa, huuliharppua – ja laulaa. Oman tuotannon lisäksi Yhden Joukon Yhtye esittää mm. Irwinin, Juicen ja Tuomari Nurmion kappaleita.

tradeka.fi

Osuuskunnan
jäsenille
edut ovat
arkipäivää

 Osuuskunta Tradeka-yhtymä

 **Meiltä saat
tutkitusti
parasta
palvelua.***

**EPSI Rating Asiakastytyväisyyss-
tutkimus 2011, 2012*

 Ota yhteyttä, hoidetaan
vakuutuksesi kerralla kuntoon.

 turva

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
☎ 01019 5110 🌐 www.turva.fi

**Kunnon
työehdot
maistuvat
paremmalta**

Syö kotimaista!

Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL

HÄIRIKÖT

27€
SIS. TOIMITUS-
KULUT

**[KULTTUURIHÄIRINNÄN
AAKKOSET]**
voima into

HÄIRIKÖT

JARI TAMMISEN kirjoittama **HÄIRIKÖT - KULTTUURI-
HÄIRINNÄN AAKKOSET** on runsaasti kuvitettu tietö-
kirja kulttuurihäirintänä (culture jamming) tunne-
tusta ilmiöstä. Teos lisää medialuku-taitoa ja antaa
välineitä tulkita mediaa, taloutta ja politiikkaa.

TILAUKSET: TILAUKSET@VOIMA.FI

OTA HELPPO STEPPI HUOMISEEN.

WWW.PAM.FI/LIITY
030 100 600

Teollisuusalojen ammattiliitto
TEAM ry

TERVEHTII

Työväenkirjallisuuden
päivän osanottaja

TEAM

Teollisuusalojen ammattiliitto ry

Kulttuurivihkot

VASEMMISTOLAINEN AIKAKAUSLEHTI | KUUDESTI VUODESSA

Osta Työväenkirjallisuuden päiviltä:

**TAMPERE-
TEEMANUMERO!**
84 SIVUA,
NYT VAIN 5 €!

Netistä kestopilaukset, videot, blogit, keskustelut | www.kulttuurivihkot.fi

Näytteilleasettajien pöydät sijaitsevat MESTARI-salissa, Työväenmuseo Werstaan 2. kerroksessa.

Tapahtuman näytteilleasettajia ovat:

Into Kustannus, Kampus Kustannus, Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry.,
Kansan Uutiset, Kulttuurivihkot, Maaseudun Kulttuuri ja perinne ry.,
Niin & näin, Matti Nummelin, Pirkkalaiskirjailijat, Rosebud,
SanaSato, Savukeidas, Tampereen Työväen Teatteri,
Tulenkantajien kirjakauppa, Työväen Sivistysliitto TSL ry,
Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seura,
Jyri Vasamaa ja Voima.

KIIITOS TUKIJOILLE

Pirkanmaan taidetoimikunta, Tampereen kaupungin kulttuuripalvelut,
Pirkanmaan erityisalojen yhdistys, SAK, Kutomatyöläisten säätiö,
Posti- ja logistiikka-alan unioni, Tampereen autokorjaamoväen ammattiosasto,
Pamina 003 ry, Postiliiton Pasilan osasto ry,
Tampereen kaupungin liikennehenkilöstö ja Tampereen hyvinvointipalvelut
Talkoolaiset, museosakki, Työväenmuseo Werstaan henkilökunta
ja muut tapahtuman tekemisessä auttaneet

JÄRJESTÄJÄT

